

Lynn Margulis: 'Mentre pugui menjar, no faré pas allò que volen els altres'

Entrevista de VilaWeb del juliol del 2008 amb la famosa biòloga nord-americana

És un esperit lliure, intel·ligent i tenaç, que treballa per un ideal: la ciència. Lynn Margulis (Chicago, 1938), una gran figura de la biologia contemporània, no ho ha tingut fàcil. Com a autora d'una teoria de l'evolució que supera el neodarwinisme, els anys seixanta va guanyar-se el rebuig de la comunitat científica, que avui la reconeix plenament. Margulis ha parlat amb VilaWeb, arran d'una conferència a l'Institut d'Estudis Catalans.

Com va poder mantenir-se ferma en les seves teories, malgrat el rebuig de quinze publicacions?

Científicament, no m'importa gens què pensin els altres, mai no m'ha importat. Jo escolto i llegeixo, em fixo en les dades científiques, i cerco la ciència correcta. M'és igual que els altres no acceptin les meves tesis; allò que m'importa és tenir raó. Ara mateix tinc una teoria sobre els cilis que alguns científics no accepten, encara que cada dia n'hi ha més que hi estan d'acord. És probable que em mori abans de ser acceptada, però m'és igual, si finalment es reconeix que és certa.

El fet de ser una dona jove, li ho va fer més difícil?

No crec pas que això fos tan important. El problema fou que vaig dir allò que no volien que digués. Avui encara hi ha una idea de l'evolució molt anglo-saxona, vista des d'una perspectiva política. Però no crec que el fet de ser dona em perjudiqués. Aleshores estudiava a la Boston University, una universitat que potenciava molt les estudiantes: érem tantes, o més, que no pas homes.

Com veu la ciència, avui?

La ciència és una manera d'observar i de mesurar el món i, a vegades, pot ser banal, però no crec que hi hagi 'mala ciència'. Hi ha una dita que fa: 'la ciència és la recerca de la veritat, ens agradi o no', i passa que sovint no ens agrada, aquesta veritat. Per mi, la cosa important és poder investigar sobre allò que vull i, mentre pugui menjar, no faré pas allò que volen els altres.

En les seves teories, ha reconegut les influències de científics anteriors i la feina dels predecessors, una actitud no gaire corrent entre els científics. Els falta humilitat?

No hi ha res original del tot. Les teories, en ciència, s'han de construir sobre dades obtingudes pels teus predecessors. Molts científics no en saben gens, d'història, i neguen el paper que té en la ciència. Això és culpa de la societat, que deixa de banda tot allò que sona a antic. N'és un exemple la biblioteca del MIT, on els articles científics de més de vuit anys passen a l'àrea d'humanitats.

Investigadora, mestra, divulgadora... Quina faceta la satisfà més?

M'agrada molt ensenyar i comunicar, crec que és molt important; però la meva autèntica vocació és la ciència. En les meves estones lliures, quan tothom ha deixat el laboratori i tot és tranquil i silenciós, a vegades puc investigar sola. És quan més frueixo.

Ha col·laborat més de vint anys amb James Lovelock, i ha participat en la formulació de la Teoria de Gaia. Creu, com

Lovelock, que l'energia nuclear és l'única alternativa viable al petroli?

És molt probable que tingui raó. Lovelock és un home fantàstic, amb l'esperit més original que hagi conegut mai, i una gran persona. El nostre ritme de consum de petroli és una bogeria. En un any, consumim les reserves de 100.000 anys, i a aquest ritme la cosa no pot durar. He llegit en algun lloc que ens queden 250 dies per cap de consum de petroli.

Com veu el planeta, anem directes al desastre?

Subscriu la frase de Nietzsche: 'La terra és un lloc molt bonic, tot i que és afectada d'una malura: els humans.' Els homes som les males herbes del planeta, ens dediquem a destruir-ho tot. Temps enrere, hi havia vint espècies d'homo, i ara només quedem nosaltres. La gent no té prou cultura científica i no és conscient que desapareixerem d'aquí a uns quants milers d'anys. Ensensem que som el centre del planeta, els amos i senyors. Els mamífers tenen una vida aproximada de tres a deu milions d'anys, i després s'extingeixen, i nosaltres també ens extingirem.

Ha publicat força llibres amb el seu fill, Dorian Sagan. S'entenen bé quan treballen o s'hi barregen sentiments personals?

Quan Dorian tenia divuit anys va llegir un article meu i em va dir que hi havia una contradicció. Jo no m'ho podia creure, perquè ningú no m'ho havia comentat abans, però vaig veure que tenia raó. I em vaig dir: això és el començament d'una cosa molt important. Des d'aleshores hem fet molts llibres plegats, tot i que no treballem alhora perquè discutim massa. Jo m'ocupo dels continguts, i després li passo el material perquè en treballi la forma.

Sempre s'ha distingit per ser un esperit lliure, amb molta independència de criteri. Forma part d'un grup que demana una nova investigació sobre els atemptats de l'11-S. Què en pensa, de tot plegat?

Vaig tenir la revelació després de llegir el llibre '[The new Pearl Harbour](#)', de David Ray Griffin, que afirma que l'administració Bush va ser còmplice dels atemptats de l'11-S. M'ho crec, el govern Bush necessitava una nova guerra per a manipular l'opinió pública i conduir-la en la direcció que volia.

Lynn Margulis és professora distingida de la [Universitat de Massachusetts](#) i membre de l' [Acadèmia Nacional de Ciències dels Estats Units](#) des del 1983. També és doctora honoris causa per unes quantes universitats de tot el món, entre les quals la [Universitat Autònoma](#) i la [Universitat de València](#). L'any 1999 va rebre, de mans de Bill Clinton, la Medalla Nacional de Ciència, l'honor més important que pot rebre un científic als Estats Units.

Teresa Bau

14 juliol 2008

Una notícia de [VilaWeb.cat](#)

Edició GENERAL

<http://www.vilaweb.cat>

[Enllaç permanent](#)